

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felölős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi Október 22-én

43. szám.

Versecz 1893. október hó 22-én.

Városunk törvényhatósági bizottsági közgyűlése a múlt szerdán tárgyalta a jövő évi háztartás költségeloirányzatát, melynél a város bevételei — mint azt lapunk más helyén közöljük — 352.594 frtot, kiadásai pedig 394.580 frtot tesznek ki.

Kevés város van nagy Magyarországon, melynek évi bevétele oly nagy volna mint Versecz, de még kevesebb város van olyan, mely ily bevétel mellett annyit költené évenként s hol a pótdát is oly magasra kellene felcsigáznia.

Hogy oly tetemes összegre rúg városunk évi kiadása, annak okát viszonyaink újabb időben történt rendezésének kell első sorban tulajdonítani.

Tény az, hogy városunk törvényhatóságának hosszú évtizedek mulasztásait kell helyrehozni, a rekonstrukció munkája pedig mindenkor nagy áldozatokat követel.

Tíz-tizenöt évvel ezelőtt szinte megfult városunk polgársága saját zsirjában. Szőlőink ontották az áldást, a kereskedelem, a közjólét felvirágozott s a nagy bőségnek éveiben lakosságunk egyébre se gondolt, mint a pártoskodásra. A verseczi nevezetes marakodások országos hirre tet-

tek szert. A város közigazgatása botrányossá vált, úgy hogy, több évig tejhatalmú kormánybiztost kellett a város nyakára ültetni, a kinek — bár ugyan kipróbált erő volt — nagy munkájába került, míg a viszonyok folyását olyan, a milyen tűrhető mederbe bírta terelni.

Városunk kulturális és más közéleti intézményeire nem igen értek rá abban az időben gondolni, s a gazdag és jómódú népek által lakott Versecz, messze hátra maradt sok más kisebb város megett. Elvesztette a királyi törvényszéket, kulturális intézményeinek veszett hire lett, s ráadásul jött a nagy, megölő csapás a filloxera, a város kincseket érő földeit — mivel a csatornákat elfeledték kitisztítani, rendbe hozni — közöl 15-éig borította viz — a lakosság elszegényedett, egy decénium alatt ezekkel fogyott, de a forró, veszekedő, henczegő vért kezdte lecsilapítani a nyomoruság, kezdett a polgárság komolyabban és észszerűen gondolkodni.

Az a régi igaz magyar példabeszéd „hogy a hol legnagyobb a baj, ott legközelebb van a segítség“ beteljesült Verseczen is. A sors feledhetlen néhai Baross vasminiszterünk személyében közreműködött, hogy segítsen városunk nagy kalamitásain. Baross hatalmas szavára, és kemény rendeletei folytán mihamar elkészültek a

víz levezető csatornák, a város ügyeit vezető férfiak megteremtették a híres vízszivattyút — felszabadultak a hullámsír alól a város földjei s a volt mocsártalaj, most kanaáni föld, melyért ritka nagy bérletet fizetnek.

A bevételek szaporultával meglehetősen kezdeni a rekonstrukció munkáját s a város vezetői igen helyesen legelső kötelességünknek tartották, hogy kulturális viszonyaink nyomoruságain segítsenek. Iskolai czélokra tíz év alatt közel fél milliót áldozott a város közönsége.

A régi átkos szellemmel, melyet az ötvenes években a germanizálás bevallott czéljából felállított verseczi tanintézetek terjesztettek, a jobb érzelmű lakosok felvették a harcra. A községi népiskolákban s pár magán tanintézetben a magyar nyelv ápolására súlyt kezdtek fektetni, csak a város által fenntartott gör. kel. szerb tanintézetekben maradt minden a régiben. Midőn a magyar állam közoktatásügyi kormánya látta a jóakaratot, s látta hogy a hazafias gondolkodás, ha nagyon lassú tempóval is, de tért foglal, segélyére sietett a városnak. Levette vállairól terhének egy jó részét.

Ezen reminiscenciák, merültek fel bennünk, midőn az idej költségvetés egyes tételeit átnézegettük.

A város jövő évi költségvetés-

Tárca.

A herkules.

— Írta: Sebesi Samu. —

Az öreg Tökés Mihály vándor színigazgató volt és társulata összesen tizenkét tagból állott. Ebből a tizenkét emberből (amelyiknek hasonfele asszonyember volt) telt a dráma és operette személyzet egészen. Aki ma az „Armány és szerelem“ben Ferdinándot deklamálta, másnap ugyanaz énekelte a „Cornevilli harangok“ Henrijét. Nem volt semmi baj, mert valamennyien univerzális zsenik voltunk. Valamennyikünk széles karimájú olasz kalapot viselt; valamennyikünk hosszú művészi haja volt és mindenkinek széles kibajtott galléru ing borult a vállaira. Mióta tudtuk, hogy Petőfi — egykori kollegánk — és előtünk is elismert tehetséges poéta — útálta a nyakravalót, — mi is fölöslegesnek tartottuk ezt a ruhadarabot. Tehát külsőleg egészen megvolt a művészi formánk.

Egy szép nyári alkonyatkor érkezünk meg N. városába. Beszálltunk egy másodrendű vendéglőbe s mikor a pakkszekerekről lekerült minden czókmók — hozzákezdettünk a másnapi teendő tárgyalásához.

A nagyteremben elfoglaltunk egy egészen hosszú asztalt. A direktor vacsorát rendelt. Mi ott könyököltünk sorjában, vagy pedig előkelő hanyagsággal feszengtünk székeinken. A városi lakók amint beléptek a terembe, kíváncsian néztek végig

bennünket. Egy-egy tapasztaltabb ur, szűkebb körű társaságának láthatólag előadást tartott rólunk, mert minduntalan reánk néztek, hol komolyan, hol mosolyogva. Azok, akik a város eleven hírlapjai szoktak lenni, nem állották meg, hogy a legrövidebb uton ismeretséget ne kössenek velünk. A művészi népnek valami nymbusza van a laikus világ előtt, a rossz előítéletek dacára is. Ezek az urak mellénk ültek, bort rendeltek és megkezdődött a kölcsönös tudakozódás. Ők arról kérdezősködtek, hogy honnan jövünk, milyen pártolásban részesülünk; mi meg azt kérdeztük, hogy ez a város kedveli-e a színészetet és vajjon be fog-e ütni az expedíció?

Erre a kérdésre az egyik, a ki okos embernek tartotta magát és másoktól is megvárta, hogy annak tartsák, azt a lesújtó kijelentést tette, hogy a várost a jelenleg benne időző czirkusz kimerítette s így alig lehet kilátás a színművészet pártolására.

Erre a kijelentésre Emilia kisasszony, a mi örökös jó kedvű primadonnánk kaczer mosolylyal fordult a beszélő ur felé és így szólt:

— Csak egyszer nézzenek meg minket; majd el jönnek, tudom azt az egyet!

— Helyes, helyes, hódító Emilia, — kiáltott az asztal végén guggoló Rák Mátyás, aki egy személyben a társulat festője, fodrásza, kellékes, színlaposztója, ügyelője és kurtinahúzója volt.

— Ugy-e öreg, kiáltott Emilia csillogó szemekkel, — a ki engem egyszer meglát, az nem

könnyen feled. Majd fölemelte a poharat és félig kiitta, azután összeszorította az ajkait s kicsinylő vállvonítással jegyezte meg:

— Fúj, be kutya ital!

— Nyomtasd el, — szólott Gomb Kázmer, a komikus és cigarettel kínálta Emiliát, akinek csinos arca, szilaj modora és szépen csengő hangja mindinkább magára vonta a városi urak figyelmét.

A primadonna rágyújtott, de néhány szippantás után földhöz vágta.

— Nagypádat kínáld kapadohánnyal, — mondá nevetve. Gyerekek adjatok jobbat!

Egyszerre tíz kéz is feléje nyújtotta a cigaretta-tárczáját.

— Hódítasz Emilia — te mindig hódítasz, dörmögött Rák ur és elégedetten dörszölte kopaszodó fejét.

Most ismét az okos úr vette föl a beszéd fonálát.

— Az a legnagyobb baj, hogy a czirkusz Herkulesét imádja a közönség. Mikor Herkules elemében van, a közönség pirosra tapsolja a tenyerét. Három kemény lópatkót össze fog és úgy szakítja szét, mint egy rozsz czérnaszálat; az erős vasrudat úgy törí kettőbe, mint egy hitvány veszőt; mázsás golyóbisokkal úgy játszik, mint könnyű széllabdákkal; három izmos mészáros legényt úgy vág a földhöz, mintha macskakölykek volnának. A clown, a jongleurt, a légtornászt, a hal-embert egyszerre a kezeibe és a fogai közé fogja és úgy járja velük a kánkánt, mint egy ballerina.

sében közel 60.000 frt rendes évi kiadás van felvéve iskolai célokra.

Hány város van még Magyarországon, a mely ennyit költ ily célra? — büszkén kérdezheti városunk közönsége!

Az áldozatkészség ki is nyerte az elismerést, de önkénytelenül felmerül azután mindenki előtt az a kérdés: vajjon ily nagy áldozatok mellett megfelelő e azután az eredmény?!

Az őszinte, igaz és nyílt szó csak hasznára lehet ügyünknek! s a midőn ilyennel élünk, be kell vallanunk, hogy az eredmény bizony-bizony nagyon gyarló, nincs arányban az áldozatokkal s a haladás valóban csigalassúsága.

A magyar állam, a törvényhozás felveszi január elsejétől költségvetésébe a verseczi, már most is széles jó hírek örvendő s az állam közvetlen felügyelete alatt álló főreáliskola fentartását. Tizenöt husz ezer forint kiadástól szabadítja meg a várost, mely elemi népoktásitanintézeteinek fentartására a jövő évi költségvetésben 43.000 frt vett fel. — Mily állapotban van azonban jelenleg a mi elemi népoktatás-ügyünk?

Hány oly tanítót fizet a város, kik nem beszélnek, s így nem képesek tanítani a magyar állam nyelvet?

Vajjon a közoktatásügyi miniszter legújabb rendelete, meg hozza e a kívánt eredményt? Mily eszközöket és módokat kellene igénybe venni, hogy nagy kalamitáinkon segítve legyen? —

Ezek s más e tárgyba vágó kérdések kell hogy foglalkoztassák most közönségünket, mert hiszen, ha már áldozatot hoz, joggal elvárhatja, követelheti.

Emilia élénken figyelt és arra lassankint elkomorult. Mikor a város szája bevégezte előadását, felém fordult és így szólt:

— Boór Miklós, hallod-e? Az a gyanum van, hogy ez a Herkules a mi Quasimodónk.

— Annál jobb, válaszoltam. Ő a közönséget hódította meg. Te pedig őt már régen meghódítottad. Most már egészen tőled függ, hogy Quasimodó tovább is ott tartsa-e a közönséget, vagy ne.

Emilia gondolataiba merült. Néhány perezig szótlanul ültünk. Eszembe jutott az az ostoba Talián, a ki eszeveszetten szerette egykor Emiliát, megvált a czirkuszról, ahol herkuleskedett és követte mint az árnyék, mint egy hű kutya a mi kaczer szepségünket. Rut volt, ostoba és erős; ezért neveztük el Hugó Viktor romantikus drámájából Quasimodónak. Különbben szelid és az ostobaságig ártatlan ember volt. Gunyolódott vele mindenki. Emlékszem, hogy egyszer, egyetlen egyszer jött ki békességes türelméből. Valami urfi szenvedélyesen udvarolt Emiliának. Quasimodó mindig azt leste, hogy Emilia mit óhajt. Tűzbe, vízbe, kés volt menni egyetlen intésére. — Ha fáradtságról panaszkodott a primadonna, Quasimodó ölébe ragadta és mint egy kis gyereket, kényeztetve, becézgetve vitte el a város tulsó végéig is — lakására. Ilyenkor végtelen boldog volt. Az udvarló urfiak terhére volt ez a hűséges rabszolga; szidta mint a bokrot akárhányszor. Quasimodó túrte. Egyszer a színházi próbák alatt Emilia valami apró szivességre kérte udvarlóját, de Quasimodó, a ki mindig leste a primadonna kívánságát, megelőzte az urfit, mire ez szörnyű dühbe jött:

— Barom, mit lábatlankodik itt — kiáltotta és megrugta a szörnyű erejű embert.

Quasimodó elordította magát és megkapta a selyemgyereket a félkezével; felemelte a levegőbe és ott rázta mint valami egeret.

hogy ne csak irott malasztok maradjanak a magyar állam törvényei és rendeletei.

Mi egyenként is foglalkozni fogunk e kérdésekkel, s készséggel nyitunk tért arra, hogy ezen időszerű tárgyban ki ki elmondhassa nézeteit.

P.

Hirdetés!

A múlt vasárnapra kitűzve volt

sétahangverseny

ma délután tartatik meg a városligetben.

Verseczi park-egyesület.

Napi hírek.

Henny Sebestyén verseczi rom. kath. prépost plébánost Dessewffy Sándor csanádi püspök — Dr. Kun László helyére, ki kanonoki stallumot nyert — makói plébánussá nevezte ki. A jól megérdemelt előléptetés és kiüntetés oly férfit választott ki a csanádi egyházmegye legelső plébánusi állására, ki nem csak mint lelkész és lánglelkű hazafi, hanem mint ritka rokonszenves ember is teljesen megnyerte nem csak e város, hanem az egész vidék előkelőségének osztatlan tisztelet és szeretetét. — Henny Sebestyén 1830-ban született Uj Szt.-Annán, 1855-ben szenteltetett lelkész s mint ilyen 3 évig különböző állomásokon káplanoskodott. 1858-ban a temesvári papnövelde vicerekтора lett, 1866-ban nagyzsámi plébános, 1872-ben érdemkeresztel tüntetett ki, 1876-ban esperes és 1886-ban dettai plébános lett 1888-ban verseczi plébános és ez állásban 1891-ben préposttá nevezetett ki, mig most ismét felé fordult az egyházmegye püspökének figyelme s jól megérdemelt díszes állásba helyezte. Mi versecziek Henny S. távoztával sokat veszítünk. Sajnálkozással látjuk távozását, de másrészt kitüntetéséhez a legmelegebben gratulálunk.

Főreáliskolánk államosítása ügyében ismét egy új és örvendetes mozzanatról adunk hírt.

Emilia rémülten ugrott melléje és megragadta az óriás nyakát és rákiáltott.

— Megakarja ölni? Bolond. Többé nem tűröm magam mellett. Távozzék innen.

Az erős ember eleresztette a gavallért és lesütött szemekkel állott Emilia előtt. A primadonna legyezőjével arcára csapott és toporzékolt haragjában. A szegény Quasimodó térdre esett és úgy zokogott.

— Menjen, menjen innen — kiáltotta. — Gyűlölöm.

Az óriás melléje csuszott és csókolta ruhája szegélyét. Felfogta kezét és bocsánatért könyörgött, mialatt könnyei végig folytak széles ábrázatján.

Emilia felemelte picziny lábait és vállon rugta az óriást. Aztán gyűlölettel, megvetéssel nézve rá, ott hagyta.

A boldogtalan Quasimodó felkelt. Szemei égtek a szegénytől és bosszuságtól, kezeit görcsösen szoritotta össze s aztán hirtelen elrohant. Többé nem láttuk. . . .

II.

Emilia kis idő múlva feleszmélt merengéséből és így szólt:

— Ha ő az, nem volna tanácsos vele ismét találkozni. Talán már nem is szeret. Hátha épen gyűlöl. — Szivtelenül, igazságtalanul bántam egyszer vele.

— Csak egy intésedbe kerül és ő ismét rabszolgád lesz, — feleltem.

Kevés gondolkodás után így szólt Emilia:

— Urak, ki jön a czirkuszba?

Nyomban akadt vállalkozó. Egyik ugrifüles uracs karját nyújtotta a primadonnának s kevés idő múlva mindhárman ott ültünk a deszkabodé kényelmetlen padjain. — A Herkules produkciója következett.

Emilia kísérijéhez hajolt és így szólt.

Csáky gróf vallás és közoktatásügyi Miniszter az 1894 évi közoktatásügyi költségvetésbe a rendes kiadások rovatába felvette főreáliskolánk fentartási költségeit. Az egész országban ujonnan két vidéki reáliskolai igazgatói állás szerveztetett, melyek közül az egyik a verseczi. Szervezett továbbá a miniszter 18 rendes tanári állást, melyek közt vannak a versecziek is. — A főreáliskola építése is halad, most már a földszinti téglafalakat rakják, s a vállalkozók még mindig erősen állítják, hogy a kemény tél beálta előtt födél alá kerül az épület. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy az egész országban az állam 15 gimnáziumot és 24 reáliskolát tart fen. A gimnáziumok fenntartási költsége 391,683 frt., a reáliskoláké pedig 699,574 frt. Állami gimnáziumi igazgató van 15, reáliskolai 26. Állami gimnáziumi tanár van összesen 165 és reáliskolai 289.

Temes vármegye közgazdasági bizottsága f. hó 16-án tartott ülésében a milleniumi kiállítási bizottság tagjainul városunkból Dr. Kormos Béla kir. közjegyőt és foldbirtokost, Jovanovich Konstantin nagybirtokost, Höschl Frigyes és Kehrer Károly bortermelő és kereskedőket választotta meg.

Versecz törvényhatósági bizottsága f. hó 18-án tartott közgyűlése egyike volt a legérdekesebbnek, mert ez alkalommal állapított meg a jövő évi költségelőirányzat. A közgyűlés elején a napirend előtt Seemayer János polgármester szót emelvé jelent, hogy azon verseczi lakosok, kik a „Fejértelep“ homok területen szőlőt ültettek f. hó 15-én az első szüret eredményét ünnepélyesen hozták be a városba, mely alkalommal öt küldöttségileg felkeresvén, kérték hogy ezen örvendetes eseményt a közgyűlésnek tudomására hozza azon kérelmük kíséretében, hogy a törvényhatósági bizottság vállalkozásukat jövőre is hathatósan támogatni sziveskedjék. Midőn a polgármester ezen kérelemnek szívesen megfelel egyuttal jelenti, hogy az említett bortermelők abbéli kívánságának, hogy a földművelésügyi Minisztériumnak ezen ügyben tanúsított atyai gondoskodásáért őszinte és mély hálaik nyilvánítsák — már eleget tett, s hogy a bortermelők azon kívánságuk teljesítése iránt is hogy a „Fejértelep“ Versecz város kötelekébe bekebelezessék — a szükséges lépések szintén megfognak tétetni. — A közgyűlés a polgármester jelentését örömmel veszi tudomásul.

A vallás és közoktatásügyi Minisztérium leirata folytan a rom. kath. hitközségnek nyújtandó segély címén 2200 frt a jövő évi költségvetésbe felvétel.

Kovalik János főreáliskolai tanár a kultusz miniszter 43.362 számú rendeletével a rendes tanárok sorába felvétetik.

— Mindjárt zavarba hozom az önök Herkulesét. Mikor észre veszi, kérem önt, udvaroljon nekem. A fiatal urnak tetszett a tréfa.

— Emilia! ne kaczerkoddj! Még veszedelmes lehet.

— Eh, szólt Emilia türelmetlen mozdulattal. — Hadd legyen féltékeny. Lelkemre mondom, értéke van ilyen hű kutyanak és ilyen erős rabszolgának. Majd fát vágatok vele.

Az óriás a nehéz vasgolyókkal kezdett labdázni. Emilia tapsolt és csengő hangon kiáltotta:

— Bravó, bravó!

A Herkules egy pillanatra megállott. Meglepetve és izgatottan tekintett körül s a következő perczben észrevette amint Emilia udvarlójához hajolva szerelmes pillantásokat vált. Rémséges ordítás zugott fel a czirkusz porondján. Az óriás felemelte az egyik vasgolyót és örült dühvel sújtotta Emiliát felé.

A golyó célzott tévesztett és a hátulsó ülések deszkakarját úgy zuzta szét, mintha egy ágyuból kilőtt fáradt golyó volna.

Emilia rémülten sikoltott föl, a czirkusz akrobatái egyszerre megrohanták a tajtékzó Herkuleset, a közönség zugva, kiabálva ugrált föl helyéről és a czirkuszi mutatványoknak vége szakadt.

A Herkuleset másnap megidézte a hatóság. Bambán, egykedvűen jelent meg, de egyetlen kérdésre sem válaszolt. A czirkusz előadásait beszüntették s a társaság utra kelt másfelé. Herkules, kit a hatóság vallomásra akart bírni, még aznap kitörte börtöne ajtaját és eltűnt örökre.

Mikor Emiliának előhozom ezt a históriát: mindig szomoruan szakít félbe.

— Ne emlegesd szegényt. Aztán csendesen sóhajt és kaczagó szemei könnyektől homályosulnak el.

A közgyűlés a város jövő évi költség előirányzatát következőleg állapítja meg: A bevételek tételei összesen 352.794 frt. 14 kr. tesznek ki; melyből felemlítjük a következő érdekes adatokat. Maradvány a múlt évről 9971 frt. Szántóföldek jövedelme 99.263 frt. Kaszálók 30.474 frt. Legelők 18.300 frt. Erdők 5100 frt. Városi épületek 8924 frt. Helypénz 14.400 frt. Kövezetvám 11.200 frt. Helypénz 4000 frt. Vasuti behozatali díj 3100 frt. Italmérségi jog kártalanítás 20.209 frt. Vegyes bevételek (iskolai tandíjak, fogyasztási adó stb.) 26.769 frt. Állami fogyasztási adó 91.630 frt. stb. Kiadások: Tisztviselők fizetése 35.270 frt. Városi szolgák 13.830 frt. Nyugdíjak 3472 frt. Napi díjasok 1570 frt. Irodaszükségletekre 3289 frt. Utazási költségek 900 frt. Nyugdíj alapra 5400 frt. Tanítói nyugdíj alapra 408 frt. Rendőri kiadások: Rendőr közegek 6615 frt. Tűzoltó személyzet 5378 frt. Közegészségügyi kiadások: Kórház 8800 frt. Közoktatásügyi kiadások: Főreáliskola 12.260 frt. Elemi iskolák 43.107 frt. Zenede isk. 750 frt. Iparos tanonc iskola 3000 frt. Közművelődési kiadás 1250 frt. Jótékonyági kiadások: Valéria főhercegnő alap., rom. kath. Gizella alap., evang., izraelita egyház segélyezése 4060 forint. Gazdasági kiadások: Erdők fentartása 7330 forint. Városi épületek fentartása 11.300 frt. Fűtésre 2.400 frt. Utczák világítása 5080 frt. Utak kövezése 32.700 frt. Galambos rendezése 1000 frt. Állami egyenes adó 9736 frt. Katonai kiadás 2472 frt. Vízmentesítés 6610 frt. fuvarok 2640 frt. Raktárak, szőlőeszközök 1250 frt. Nagy rét vízmentesítése 8445 frt. Vegyes kiadás 4648 frt. Tőke törlesztés 14.015 frt. Kamatokra 23.409 frt. Rendkívüli kiadás: Vághidi kiadások 5000 frt. Fogyasztási adó 88.303 frt. Előre nem látható kiadások 6000 frt. Kiadás tehát összesen 393.580 frt. 75 kr. Bevétel tehát összesen 353.794 frt. 14 kr. Deficit 40.786 frt. 61 kr. A hiány az 5% iskolai pótdíjon kívül, 120.000 adóalap után 34% községi pótdíjával fedeztetik.

A költségvetéssel kapcsolatban kimondja a közgyűlés: hogy az üresedésben lévő tisztviselői állások betöltsenek, a városi kapitány a rendőrség újja szervezése iránt javaslatot adjon be, utasítatik a tanács, hogy a tervbe vett közorház elhelyezésére alkalmas helyet puhatoljon ki, költségvetést készítsen, a közgyűlési terem kibővítésére tegyen lépéseket.

A városi árveház alap költségvetése: bevétel 1674 frt. kiadás ugyanannyi.

A legtöbb adót fizetők névsora, — (már előbb közöltük) elfogadtatik. A város világitásához szükséges kőolaj szállítást Frank E. nyerte el és kilogrammonként 19 és 1/2 krral fogja szállítani.

A tervezett versecz-lugos-marosvölgyi h. e. vasutvonal kiépítésére a város 54000 frt. szavaz meg, mely összeg csak a végleges engedély kinyerése után és csak akkor adatik meg, ha a vasút végpontja Versecz leend.

A gör. kel. szerb jótékony nőegylet f. hó 31-én szegény iskolás gyermekek javára társasvacsorát rendez a Párizs szálloda ujonnan renovált helyiségeiben. Részvételi jegy ára 1 frt. A nevezett jótékony célú mulatságot, melynek jó híre már régen meg van állapítva, melegen ajánljuk intelligenciánk figyelmébe.

Szüret. A deliblati homoksvatagban a versecziek által alapított „Fejértelepen“ ez idén volt az első szüret, több évi fáradságtól kitarítás és munka első gyümölcse. Ezt az alkalmat felhasználták a birtokosok, hogy bizonyos lélekemelő ünnepélyvel hozzák be Verseczre a homoki első termést, a nagy reményekre jogosító vállalkozás eredményét. A múlt vasárnap délelőtt csengő zenezóval vígan lobogó trikolorok alatt 22 feldiszitett szekéren szállítottak a városba körülbelül 250 hektóliter mustot, mely minőségileg is igen jónak mondható. A menetet nagy embertömeg kísérte a városhaza elé, hol felzendültek „Szózat“ lelkesítő hangjai. A fejértelepi birtokosok körülbelül 40 személyből álló küldöttsége Höschl Frigyes elnök vezetésével tisztelgett Seemayer János polgármesternél, s felkérték őt, hogy a telepek legmélyebb haládjának és köszönetének nyilvánítását juttassa a magas Miniszterium elé, hogy legyen segítségükre azon törekvésük hitelében, hogy a telep az anyaközséghez, Verseczhez csatoltassék. Polgármester meleg hangú beszédben válaszolt azon ígéretet tevén, hogy minden tőle telhetőt el fog követni a „Fejértelep“ érdekében. A városházától Höschl F. lakása elé vonult a me-

net, hol a telepítvényesek nevében Köszi Sebestyén üdvözölte a fáradságtól kitarítás, ki- nek legnagyobb érdeme van a telepítés létrejöttében. Az Andrássy-sétátérrel a meszicsi és fehértemplomi úton id. Köszi Adámhoz a telepítvény pénztárnokához érkezett a menet, kit szintén lelkes szónoklattal üdvözölték. A fejértelepi szőlőművelési kolóniában eddig még csak 81 birtokos vett részt, kik 1000 hold szőlő ültetését kezdték meg. Szásznyegen új vállalkozónak 1700 hold fog legközelebb kiosztani, a midőn is a megfelelő szántóföld és befásítandó területtel a „Fejértelep“ 8000 katasztrális hold leend. A deliblati homoki szőlő ültetése már a nyolczvanas években gondoltak a versecziek, az első lelkesedés közt 20.000 hold atvételét alá is irták, de a pártoskodás meghiusította akkor a telepítvényt létrejöttét, sokan humbugnak nézték a dolgot, nem hittek a homokban. Egy kis merész gárdát azonban nem riasztottak vissza a baljóslatú hírek. Tömörültek. Viszonyaik rendezésére allandó bizottságot választottak. Megtették elnökjükknek Höschl-t. A bizottság tagjai lettek: Bauer János, Wannisch Károly, id. Köszi Adám, Teubel Antal ny. honv. százados, Lengauer Alajos, Köszi Sebestyén, Kirchgässner Károly, ifj. Köszi Adám. A miniszteriumnál való tárgyalások a dolgok ily állása mellett igen lassan haladhattak, míg Fejér Miklós államtitkár kezébe nem vette az ügyet, úgy, hogy 1890-ben végre tényleg kiosztott 700 hold. Az első szőlőket 1891-ben ültették. 1891-ben ismét kaptak a telepesek 660 és 1892-ben ismét 600 holdat. A legnagyobb birtokos a homokban Lengauer Alajos, ki nagy költséggel megoldotta azt a fontos kérdést, mint kell a fuvó homokban kútat fúrni. Lengauer szabadalmazott óriási átmérőjű forrott vas kútja egyik nevezetessége a telepítvénynek. A megváltási árt Széchenyi Pál gróf miniszter következőleg állapította meg: Egy hold homok örök ára szőlő ültetésre és akácós befásításra 5 frt., szántóföld és házhely 40 frt. Az összeg 8 év alatt fizetendő, azzal a kötelezettséggel, hogy ez idő alatt a szőlőültetésre szánt területet be kell ültetni. A miniszter a szerződést csupán Höschl-el 35.000 forinttal kötötte meg, ki ez összeg erejéig jótállott.

Német muzsa. A Duba-féle német színtársulat ma Vasárnap kezdi meg előadásait a Zéh-féle színházban. Megnyitó előadásul „Bohenteuer einer Wienerin in Ungarn“ című bohozatot hozzák színre. Jegyek a Kirchner-féle könyvkereskedésben kaphatók.

Változások a csanádi klerusban. Dessewffy Sándor püspök a következő segédlelkészeket helyezte kölcsönösen: Jung Miklóst Mokrinról Nagy-Jécsára, Brenner Istvánt Csákováról Mokrinba és Köller Rezsőt Mehádiáról Csákovára. Schütz Miklós mezőkövácsházi segédlelkészt Sz. Hubert-re helyezte át Pacha Agost áldozárt pedig kinevezte, Sz. Huberthre segédlelkésznek.

Az apró pénz hiánya. Nincs apró pénz, forintos, ötös, tízes és ötvenes. A kinek ezrei és százasai vannak, azok csak nagy fáradsággal válthatják fel pénzüket, hogy kisebb fizetéseket teljesíthessenek. Legtöbb kis papírpénz volt eddig forgalomban s természetes, hogy aránytalanul nagy mennyiségben ömlöttek az egyesek, ötösök és tízesek az osztrák magyar bankhoz vissza, míg ellenük új jegyeket nem hoztak forgalomba. Napról-napra nő a zavar a nagyobb pénztáraknál; sőt olyan magánosok, kiknek sürgős fizetni valójuk van, készséggel fizetnek a papira ársiőt is, csak hogy nagy pénzükért aprót kapjanak. A koronara szóló bankutalványok és államjegyek kibocsájtásával meg fog szünni ez a visszás helyzet, csak hogy erre még egy ideig várunk kell.

Közrekerült pénzhamisító banda. A temesvári rendőrség — mint a „Dél. Közlöny“ írja — már régebbi idő óta figyelemmel kísérte néhány notorius gonosztevő gyanus viselkedését. Arról volt szó, hogy egy pénzhamisító banda nyomára jöjjenek. A társaság — úgy látszik — három tagból áll. Ezeknek egyike Andrejevics Joszim verseczi illetőségű, a ki pénzhamisításért már büntetve volt. Czinkostársai: — Sztankov Zsiva kétféle és Radoszav Arsenie monostori lakos, többször büntetett tolvajok. E diszes triumvirátus f. hó 13-án együtt Budapestre utazott. Utazásukról már eleve tudomása volt a rendőrségnek, mely egyik közegét polgári ruhában a gyanúsítottak után küldötte. Andrejevics utközben meg akarta vesztegetni a kalauzt, hogy az egyedül hagyja őket a kupében. Ez és más körülmény még inkább megerősítette a rendőrközeg gyanuját és a fő-

városban észrevétlenül folyton nyomukban volt. Együtt is utaztak vissza, a mikor is a rendőr észrevette, hogy két — látszólag — nehéz ládikát is cipelnek magukkal. Ugyan e vonattal utazott le Temesvárra Mály Antal rendőrfalgalmazó is, kit a rendőrközeg értesített a dolgok állásáról, mire mindketten nyomon követték Andrejevicsét és társait, kik a Scudier-parkban elváltak egymástól. Ketten a ládikával a belváros felé tartottak s miután ide beértek. Mály kérdőre vonta őket a ládikák tartalma felől. Azok ijedtökben a ládikát elejtették, mire Mály letartóztatta őket, szintugy letartóztatta a rendőr a banda harmadik tagját is. Kiderült, hogy a ládikában pénzhamisításra szánt ércz volt, melyből Andrejevics vallomása szerint szerb 2 és 5 dinárosokat akartak gyártani. Andrejevicsnél 440 frt. készpénz is volt, valószínűleg hamis pénzekből jutott hozzá, egyébiránt az összegért gépeket és anyagot akartak vásárolni Budapesten, de ez nem sikerült. Sztankov és Radoszav mindent tagadnak, sőt Andrejevics is visszavonta ma jegyzőkönyvi vallomását. Mindhármukat bekísérték ma a kir. ügyészséghez.

A Jakabffy-Ivacskovics sajtópör, mely iránt oly nagy érdeklődés volt Délvidékünkön, váratlan meglepetéssel végződött az érdekes tárgyaláson éjérel utáni 3 órakor, midőn az utolsó tanut, Bésán Mihály lugosi kir. közjegyzőt hallgatták ki, az a meglepő fordulat állott be, hogy az inkriminált hírlapi cikk szerzője nem a vádlott Ivacskovics Szofron, a kit a „Südungarische Reform“ szerkesztősége megnevezett, hanem Bésán Mihály kir. közjegyző. Dr. Gozdsu Elek kir. ügyész ennekfolytán elejtette a vádat Ivacskovics ellen és a törvényszék beszüntette a további eljárást. A tárgyalás gazdag volt tanulságos, érdekes momentumokban. Kitünt nevezetesen első sorban az, hogy méltatlanul lett meghurcolva a nyilvánosság előtt Jakabffy Imre krassószörénymegyei főispán becsülete, mert teljesen alaptalanok azok a vádak, melyek ellene felhóztak. Reggeltől késő éjjél az erőködött a vádlott és híres védője, dr. Visontay Soma, hogy bebizonyítsák az inkriminált cikkben foglalt vádak. A legteljesebb kudarc kísérte vállalkozásukat, mert egyetlen egy vádat sem sikerült bebizonyítaniok és a késő éjjeli órák daczára nagy számban jelen volt hallgatóság zajos tetszésnyilatkozatai közt jelentette ki dr. Gozdsu Elek kir. ügyész kitűnő zárbeszédében, hogy felette szegényes kimenetelű volt az a jobb ügyhöz méltó iparkodás, melyet a vádlott az inkriminált cikk kitételeinek bebizonyítása érdekében kifejtett. Gozdsu kir. ügyész beszédét imigy: végezte a végtárgyalás végén kint, hogy a cikksorozat felbujtója, értelmi szerzője Bésán lugosi kir. közjegyző. A védő által bemutatott kézirat, melyet Bésán sajátkezű irásának ismert el, lényegében ugyanazokat a vádak tartalmazza, mint a cikksorozat. Magán a kéziratban rajta van a római VII-és szám és az elejéből kiténik, hogy az folytatás. E kéziratban azzal vádolttatik a főispán, hogy rokonait alkalmazza a megyei pénztár kezelésére, a főorvosi hivatal ellátására, stb. — Az inkriminált cikkért ennélfogva nem tehető felelőssé Ivacskovics Szofron, mert nem ő a bűnös. Mint az igazság részrehajlatlan híve ez okból elejtem a vádat Ivacskovics Szofron ellen és kérem az összes iratok kiadását hogy indítványt tessek az igazi bűnös ellen folyamatba teendő eljárásra nézve. A kir. törvényszék rövid tanácskozás után elhatározza, hogy Ivacskovics Szofron ellen a további eljárást beszünteti és a fölmerült költségek viselésében az államkincstárt elmarasztalja. Visontay védő költségeit 150 frtban állapítja meg az államkincstár ellenében.

Az alma és körte eltartása. Az alma és körte tavaszig való eltartásának legelső feltétele a szellős pineze, vagy fagytól mentes szoba, illetőleg kamara, a gyümölcsnek vékony rétegekben való kiterjedése szalmával fedett alomra, megforgatása és a rothadó gyümölcs gondos kiszemelése. Beállható fagy ellen takarókkal lehet megvédeni, erősebb fagnál pedig csak a pinczét védjük, melyet azonban mindazáltal gyakran kell szelöztetni. Asztali gyümölcsöt legjobb száraz homokba rakni, s ehhez legalkalmasabb a nem igen mély láda, mert az időnkénti megvizsgálás itt is szükséges, s pedig annál gyakrabban, mennél sűrűbben fekszenek egymáshoz az egyes rétegek, s mennél vékonyabb a köztök levő homokréteg.

Kávétracsos után. — Hogyan mulattatok a kávétracsos? — Hadd el, nagyon unalmas volt az egész! — Hiszen azt hallottam, hogy igen sokan voltak. — 'Sz. éppen az! mindenki ott volt akit meghívtak, azután nem lehetett senkiről beszélni

Jogi Tanácsadó. Folyó évi szeptember hó elsejével „Jogi Tanácsadó“ czimvel egy havonként megjelenő lap indult meg. Előfizetési ára az első évfolyamra 1 frt. A szerkesztőség az előfizetőknek a következő előnyöket nyújtja: Ingyen szolgál jogi tanácsal, szóval vagy levél útján; a Budapesten levő összes bíróságoknál: a magyar kir. Curiánál, a kir. itelő táblánál és a többi bíróságoknál, ugyszinte az egyes minisztériumoknál s egyéb központi hivataloknál folyamatban levő ügyeik mibenállásáról s miként történt elintézéséről, ez iránti megkeresésre, levélbeli gyors, ingyenes értesítéssel szolgál. A Jogi Tanácsadónak két első számát t. i. a szeptember- és októberit átnéztük s a gyakorlati élet szükségéinek megfelelő közlemények után ítélve, nyugodt lélekkel ajánlhatjuk ezen érdemes lapot olvasóközönségünk figyelmébe. A szerkesztőség kívánatra készséggel szolgál mutatványszámmal.

„Örök naptár.“ Bacso Ferencz hirlapíró és a szegedi pénzügyigazgatóság tisztviselője előfizetést hirdet ilyen című művére, mely a jövő hónap elején jelenik meg s tartalmazni fogja a jelen és jövő század teljes naptárát az állandó és változó ünnepek, farsang, névnapok, holdváltozások és egyéb naptári tudnivalók pontos megjelölésével. Tehát két századévre tökéletesen pótol egy közönséges naptárt s a ki ezt megszerzi, bizvást elmondhatja, hogy örök időre ellátta magát naptárral, mivel ez, a most folyó 1893. évtől számítva, még nem kevesebb mint 107 jövendő esztendőre lesz érvényes! De ezen kívül az „Örök naptár“ tartalmazni fogja világos áttekintésben a Krisztus születése lefolyt összes évszázadok naptárát is, úgy belőle egy pillanat alatt megtudhatjuk a keresztény időszámítás bármelyik évének bármelyik napjáról, hogy az a hétnék melyik nevű napja volt. Az „Örök naptár“-nak ekként érdekes történeti becse van, a mennyiben a világeseményekről megmondja nekünk, hogy micsoda napon mentek azok végbe? Micsoda napon történt pl.

Szent István megkoronáztatása, a gyászos emlékü mohácsi csata, vagy az aradi tizenhárom vértanu kivégeztetése? stb. De másfelől olyan érdekességgel is bír, a mely elől senki sem zárkozhatik el, még az sem, a ki talán a történelem nagy eseményei iránt egészen közönyös. Mert az már csak érdekelt fog minden embert, hogy a saját életében előforduló nevezetes események micsoda napra estek. Az „Örök naptár“-ral egyszerre kezünkben van valamennyi eddig megjelent naptár s valamennyi ezután megjelenendő, a 2000-ik év végéig: A mi pedig a mű nyomdai kiállítását illeti, a kiadóhivatal minden lehetőt elkövet arra nézve, hogy az „Örök naptár“ külső megjelenése is méltó legyen belső tartalmához s helyet foglalhasson bármely előkelő szalon asztalán is. Diszes, tetszetős kiállításánál fogva egyszersmint kiválóan alkalmas leendő újévi, születésnap, névnap és egyéb alkalmi meglepetésekre ajándék vagy emlék-tárgy gyanánt. Az „Örök naptár“ háromféle alakban kerül az olvasók elé. Hogy a kiadók a különböző kiadások példánybeosztása iránt előre tájékozhatják magukat, az előfizetési árakat jóval alacsonyabbra tették, mint a későbbi bolti árak lesznek. Nevezetesen: Egy füzött példány előfizetési ára (bérmentes megküldéssel): 35 kr., izléses vászonkötésben 55 kr., velin papíron, barna, piros, kék vagy chamois színű pompás díszkötésben 85 kr. Szives gyűjtőinknek 6 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Gyűjtőveket a mű programjával együtt egy levelező-lapon nyilvánított óhajra bárkinek készséggel küld a kiadóhivatal. Mivel előreláthatólag tömeges megrendelések érkeznek a műre, hogy minden igénynek pontosan megfelelni lehessen, kérjük a gyűjtőveket és előfizetési pénzeket legkésőbb f. é. okt. hó végéig beküldeni vagy a szerkesztő, vagy a kiadók nevére. Szegeden, 1893. szeptember hóban. Fürtös Testvérek, könyvnyomdatulajdonosok Szegeden, az „Örök naptár“ kiadói. Bacso Ferencz, az „Örök naptár“ szerkesztője.

Uj zeneművek. A bécsi Valentin Károly fia zenemű-kereskedés kiadásában a következő uj zeneművek füllette csinos kiállításban jelentek meg: I. Klára Csárdás. Zenéjét szerző Darázs Miska, szövegét írta Zoltán Vilmos. II-dik kiadás ára 1 frt. Ezen péce Küry Klárának a népszínház kiváló tagjának van ajánlva és ennek sikerült arcképével ellátva. II. Dankó Pista legujabb nótái-nak 1-ső füzeté, tartalmaz két nótát és pedig: 1) Halod rózsám Katika . . . 2) Száraz malom van a falu végén. Mindkét nótának szövegét is Dankó Pista írta, és Vidor Pálnak a népszínház jeles tagjának ajánlotta, ára 60 kr. Ezen zeneműveket a jó magyar zenét kedvelő közönségnek a legmelegebben ajánlhatjuk, különösen a Dankó nótáit, melyek valóban meg is érdemlik, hogy országszerte elterjedjenek.

Szerkesztői levelezés.

— „Lass me . . .!“! Hát olyan édes e az a bosszú?! Az „aufgeblasene Kerl“-ek pompásan mulattak rajta. Köszönik az élvezetet. „Lass me tasz!“
Vederemo. —

517. sz. — 1893.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknek 1893. évi 10801. számú végzésével Krszties Milos felperes részére, Vrgovits Sándor, Vrgovits Ema, Vrgovits Dusan, és Vrgovits Helena, alperesek elleni 3000 frt. s jár. erejéig elrendelt kiel. végrehajtás folytán nevezett alperesektől lefoglalt s 935 frt. 05 kr. becsült ingóságokra a verseczi kir. járásbírósnak 1893. évi 9013. sz. kiküldő végzése folytán az árverés 3000 frt. tőke és jár. iránt elrendeltetvén, annak a helyszínén vagyis Verseczen alperesek lakásukon leendő megtartására határidőül 1893. évi október hó 30-ik napjának d. e. 9 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt azobabútorzat, ágy- és ruhane-műek, szatbészleti áruk, felszerelvények, állványok, lovak, tehének, sertések, s egyébbb különféle ingóságok az 1881. 60. t.-czik 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhívotnak egyúttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyra oly elsőbbséggel bírnak, mely az ezen ügybeni végrehajtási iratokból ki nem tűnik, miszerint elsőbbségi igényeket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alul-irt végrehajtónál az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasztzák.

Kelt Verseczen, 1893. évi október hó 16-ik napján.

Nessel József,
kir. jbr. végreható.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legujabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, ezimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétátár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.